BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2008. október 21.)

a Franciaország által a FagorBrandt vállalkozás részére nyújtandó C 44/07 (korábbi N 460/07) állami támogatásról

(az értesítés a C(2008) 5995. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/485/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az érdekelt feleket az említett rendelkezéseknek [1] megfelelően felkérte észrevételeik megtételére, és megvizsgálta ezen észrevételeket,

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) Franciaország 2007. augusztus 6-i levelében értesítette a Bizottságot a FagorBrandt csoportnak nyújtandó szerkezetátalakítási támogatásról.

(2) A Bizottság 2007. október 10-i levelében tájékoztatta Franciaországot azon határozatáról, amely szerint e támogatással szemben megindítja az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

(3) Az eljárás megindítására irányuló bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindítására vonatkozó határozat) az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* [2] kihirdették. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket a szóban forgó támogatásra vonatkozó észrevételeik megtételére.

(4) A Bizottság három érdekelt féltől: két versenytárstól, valamint a támogatás kedvezményezettjétől kapott észrevételeket. Az Electrolux 2007. december 14-i levele útján nyújtotta be észrevételeit. A bizottsági szolgálatokkal 2008. február 20-án folytatott megbeszélést követően az Electrolux 2008. február 26-i, valamint 2008. március 12-i levelében további észrevételeket nyújtott be. Egy névtelenségét megőrizni kívánó versenytárs pedig 2007. december 17-i keltezésű levelében küldte meg észrevételeit [3]. A FagorBrandt 2007. december 17-i levelében tette meg észrevételeit. A Bizottság az észrevételeket 2008. január 15-i, valamint 2008. március 13-i levelében juttatta el Franciaországnak, lehetőséget adva arra, hogy Franciaország megjegyzéseket fűzzön ezekhez; a megjegyzéseket a Bizottság egy 2008. február 15-i keltezésű levél, valamint a 2008. március 18-i megbeszélésen átadott dokumentum útján kapta meg (lásd alább).

(5) Franciaország 2007. november 13-i levelében tudatta a Bizottsággal az eljárás megindítására vonatkozó határozattal kapcsolatos észrevételeit. 2008. március 18-án a bizottsági szolgálatok, a francia hatóságok és a FagorBrandt képviselői megbeszélést folytattak. E megbeszélést követően a francia hatóságok 2008. április 24-i és 2008. május 7-i levelük útján küldtek meg adatokat a Bizottságnak. Ugyanezen felek között 2008. június 12-én egy második megbeszélésre is sor került. E megbeszélést követően a francia hatóságok 2008. július 9-én kelt levélben juttattak el információkat a Bizottsághoz. A Bizottság 2008. július 15-én további információkat kért, amelyeket a francia hatóságok 2008. július 16-án küldtek meg.

2. AZ ÜGY LEÍRÁSA

(6) A szóban forgó támogatás szerkezetátalakítási támogatás. A támogatás tervezett összege 31 millió EUR. A támogatást a francia Gazdasági, Pénzügyi és Munkaügyi Minisztérium nyújtja.

[1] HL C 275., 2007.11.16., 18. o.
[2] Lásd az 1. lábjegyzetet.
[3] A szóban forgó érdekelt fél az egy hónapos határidő meghosszabbítását kérte annak érdekében, hogy telefonon, valamint 2007. december 16-i levelében megjegyzéseket tehessen, ami ellen a Bizottság nem emelt kifogást.

(7) A támogatás kedvezményezettje a több leányvállalattal rendelkező FagorBrandt Rt., ahol a termelés és a forgalmazás a leányvállalatok keretében folyik. A csoport (a továbbiakban: FagorBrandt) közvetetten a Fagor Electrodomésticos S. Coop gazdasági társasághoz tartozik (a továbbiakban: Fagor), amely a spanyol jog hatálya alá tartozó szövetkezet. A szövetkezeti vállalkozás tőkéje mintegy 3 500 tag (alkalmazottak és üzlettársak) között oszlik meg, akik közül senkinek nem lehet 25 %-nál nagyobb részesedése a szövetkezetben.

(8) A Fagor maga a Mondragón Corporación Cooperativa (a továbbiakban: MCC) szövetkezeti társulás része, amelyen belül minden egyes szövetkezet jogilag és pénzügyileg önálló. A Fagor az MCC „Ipari" ágazati csoportjának „Háztartási" üzletágához tartozik.

(9) A FagorBrandt 2007-ben 903 millió EUR üzleti forgalmat bonyolított le. A vállalat a nagy háztartási berendezések minden üzletágában jelen van, amelyek három nagy termékcsaládra terjednek ki: mosástechnika (mosogatógépek, mosógépek, szárítógépek, mosó-szárítógépek), hűtéstechnika (hűtőgépek, fagyasztóládák és fagyasztószekrények), valamint sütő-főző berendezések: hagyományos sütők, mikrohullámú sütők, tűzhelyek, főzőlapok és szagelszívó berendezések).

(10) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 2.1. szakaszában a Bizottság többletinformációkkal szolgált a kedvezményezettel kapcsolatban, és kifejtette, hogy miért tartja aggályosnak a támogatást.

3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁHOZ VEZETŐ OKOK

(11) A Bizottság az alábbi öt ok miatt aggályát fejezte ki a támogatással kapcsolatban: i. fennáll annak a veszélye, hogy megkerülik az újonnan alapított vállalkozások szerkezetátalakításához nyújtott támogatások tilalmát; ii. fennáll a veszélye annak, hogy kibújnak az összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetési kötelezettsége alól; iii. aggályos a vállalkozás hosszú távú életképességének helyreállítása; iv. elégtelen kompenzációs intézkedések; v. aggályok a támogatás szükséges minimumra való korlátozásával és különösen a kedvezményezetti hozzájárulással kapcsolatban.

3.1. Az újonnan alapított vállalkozások szerkezeti átalakításához nyújtott támogatásokra vonatkozó tilalom megkerülésének veszélye

(12) Mivel a FagorBrandt-ot 2002 januárjában alapították, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás ([4]) (a továbbiakban: a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás) 12. pontja értelmében 2005 januárjáig, azaz a megalapításától számított három évig újonnan alapított vállalkozásnak minősült. Ez azt jelenti, hogy mind akkor, amikor a vállalkozás az adózás rendjéről szóló törvénykönyv 44f. cikke szerinti adómentességben részesült (a továbbiakban: „44f. cikk szerinti támogatás"), mind akkor, amikor 2003 decemberében a Bizottság e támogatást összeegyeztethetetlennek nyilvánította és elrendelte a visszafizettetését ([5]), a FagorBrandt újonnan alapított vállalkozás volt. A szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 12. pontjának értelmében tehát a vállalkozás nem volt jogosult szerkezetátalakítási támogatásra. Ennélfogva a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 12. pontjában írt tilalom megkerülését jelentheti, hogy Franciaország elodázta a 2003 decemberében összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszafizettetését mindaddig, amíg a cég már nem minősült újonnan alapított vállalkozásnak, következésképpen jogosulttá vált a szerkezetátalakítási támogatásra.

3.2. Az összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetési kötelezettsége alóli kibújás veszélye

(13) Miután a Bizottság észrevételezte, hogy a bejelentett támogatás minden jel szerint nagy részben a 44f. cikk szerinti támogatás visszafizetésének finanszírozására szolgál, aggályát fejezte ki amiatt, hogy a bejelentett támogatás nem az ezen összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetési kötelezettségének megkerülésére szolgál-e, és a támogatás visszafizetését nem fosztja-e meg lényegétől és hatékony érvényesülésétől.

3.3. A vállalkozás hosszú távú életképességével kapcsolatos aggályok

(14) A vállalkozás hosszú távú életképességének helyreállításával összefüggésben a Bizottság kettős aggályának adott kifejezést. Egyrészt miután a Bizottság megállapította, hogy a 2007-re várt árbevétel az előző évihez képest mintegy 20 %-kal nőtt, a Bizottság számára nem volt világos, hogy ez az előrejelzés milyen tényezőkön alapul. Másrészt a Bizottság észrevételezte, hogy a szerkezetátalakítási terv nem tartalmaz információt arra nézve, hogy a FagorBrandt miként kíván az olasz leányvállalata által felvett összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetésének eleget tenni.

3.4. A kompenzációs intézkedések elégtelensége

(15) A Bizottság azzal kapcsolatosan is aggályát fejezte ki, hogy a szerkezetátalakítási terv keretében már foganatosított intézkedéseket kiegészítő kompenzációs intézkedések végrehajtásának hiánya elfogadható-e. A Bizottság emlékeztetett a következőkre:

i. a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás (38–41. pont) a „nagyvállalkozás" kritériumának megfelelő kedvezményezetteket kötelezi kompenzációs intézkedések meghozatalára;

ii. a támogatás nélkül a FagorBrandt egyrészt kiszorulna a piacról, másrészt versenytársai alapvetően európai vállalkozások. A FagorBrandt eltűnése tehát az európai versenytársak számára lehetővé tenné értékesítésük és termelésük jelentős mértékű felfuttatását;

([4]) HL C 244., 2004.10.1., 2. o.

([5]) A Bizottság 2004/343/EK határozata (2003. december 16.) a Franciaország részéről a nehéz helyzetben lévő vállalkozások átvételével kapcsolatban nyújtott állami támogatások rendszeréről (HL L 108., 2004.4.16., 38. o.).

iii. minden arra utal, hogy a már meghozott intézkedések nem tekinthetők a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 40. pontja szerinti kompenzációs intézkedéseknek;

iv. végül a Bizottság hangsúlyozta, hogy a Bull ([6]) és az Euromoteurs ([7]) ügyének vizsgálata idején hatályos és Franciaország által említett iránymutatások nem írnak elő kötelező kompenzációs intézkedéseket. A Bizottság egyéb számottevő különbségekre is rámutatott az említett ügyek és a mostani ügy között.

3.5. **A kedvezményezetti hozzájárulással összefüggő aggályok**

(16) A Bizottság végül aggályát fejezte ki abban a tekintetben, hogy a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 43. és 44. pontjában előírt feltételek teljesülnek-e. A francia hatóságok ugyanis egyrészt a szerkezetátalakítási költségekbe nem vették bele a 44f. cikk szerinti támogatás visszatérítését, másrészt nem adtak magyarázatot bizonyos, „a kedvezményezett saját erőfeszítéseként" elszámolt összegek eredetére.

4. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

4.1. **Az Electrolux vállalat észrevételei**

(17) Az Electrolux kijelenti, hogy a globális verseny kihívásainak való megfelelés érdekében nagyszabású és igen költséges szerkezetátalakítási terveket valósított meg. A versenyképesség megőrzése érdekében a vállalat kénytelen volt olyan drasztikus intézkedéseket hozni, mint például nyolc nyugat-európai gyárának bezárása, melyek termelését elsősorban más, létező európai üzemekbe, valamint új lengyelországi és magyarországi üzemekbe helyezték át. A „nagy háztartási berendezések" ágazatában működő legtöbb vállalkozás hasonló szerkezeti átalakításon esett át. Ezért az Electrolux sérelmesnek tartja, hogy a FagorBrandt támogatást kaphatna azért, hogy szembenézhessen egy olyan helyzettel, amelyet az ágazat többi vállalkozásának hasonló segítségnyújtás nélkül kell kezelnie. A támogatás más vállalkozások rovására torzítaná a versenyt.

4.2. **A második versenytárs észrevételei**

(18) E névtelenségét megőrizni kívánó versenytárs elsősorban úgy ítéli meg, hogy a tervezett támogatás nem teszi lehetővé a vállalkozás hosszú távú életképességének helyreállítását. Úgy véli, hogy a vállalkozás túlélését biztosítandó, alapvető ipari szerkezetátalakításra van szükség. Márpedig e versenytárs szerint a FagorBrandt-nak nem lesznek meg a szükséges beruházások finanszírozásához szükséges eszközei. A támogatás azt sem fogja lehetővé tenni a FagorBrandt-nak, hogy olyan naggyá váljon, aminek köszönhetően javítani tudná tárgyalási pozícióját a nagykereskedőkkel szemben, amelyek az Európai Unióban nagyobb jelenléttel rendelkező beszállítókat részesítik előnyben.

(19) Másodsorban a versenytárs úgy ítéli meg, hogy a támogatást nem korlátozták a szükséges minimumra, hiszen a FagorBrandt a szerkezetátalakításhoz szükséges finanszírozást a részvényesétől és attól a szövetkezettől, melyhez a részvényes tartozik (azaz az MCC-től, melynek a Caja Laboral bank is a részét képezi) is beszerezhetné.

(20) Harmadsorban a versenytárs úgy ítéli meg, hogy a támogatás jellegéből adódóan kihathat a versenyre és a tagállamok egymás közötti kereskedelmére is. Egyrészt az ágazat vállalkozásai többségének gyártó kapacitásai Európában vannak, ezért ezek európai vállalkozásoknak tekinthetők. Az ázsiai és a török versenytársak csak bizonyos termékek esetében rendelkeznek számottevő piaci jelenléttel. Másrészt a FagorBrandt európai szinten az ötödik helyen lévő szereplő, és jelentős pozícióval rendelkezik a francia, spanyol és lengyel piacon. A versenytárs ezért úgy véli, hogy kompenzációs intézkedések hiányában a támogatást a Bizottság nem nyilváníthatja összeegyeztethetőnek.

(21) Negyedsorban a Franciaország és Olaszország által jogellenesen odaítélt támogatások kettős következménnyel járnak: egyrészt a FagorBrandt visszatérő nehézségekkel küzd, amely idővel felveti a vállalkozás életképességének a kérdését; másrészt a bejelentett támogatás valószínűleg a jogellenes támogatások visszafizetésére szolgálna, ezáltal a visszafizetési kötelezettség megkerüléséhez vezetne.

4.3. **A FagorBrandt észrevételei**

(22) A FagorBrandt észrevételei a francia hatóságok alább összefoglalt észrevételeihez hasonlóak.

5. FRANCIAORSZÁG MEGJEGYZÉSEI

5.1. **Franciaországnak az eljárás megindítására vonatkozó határozattal kapcsolatos megjegyzései**

(23) Az újonnan alapított vállalkozások szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokra vonatkozó tilalom megkerülésének lehetőségével kapcsolatban a francia hatóságok nem vitatják, hogy a FagorBrandt-ot a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 12. pontja értelmében a megalapításától számított három évig „újonnan alapított vállalkozásnak" kell tekinteni. Észrevételezik ugyanakkor, hogy a FagorBrandt szerkezetátalakítását szolgáló esetleges támogatás kérdése csak 2006 folyamán, a 2004-től kezdve tapasztalt nehézségeket követően, valamint a vállalkozás pénzügyi helyzetének 2005 óta tapasztalható romlásával összefüggésben, azaz a vállalkozás fennállásának ötödik évében merült fel először. Más szóval a vállalkozásnak nem volt oka szerkezetátalakítási támogatást kérni az előtt, hogy egy ilyen támogatást indokoló helyzetbe került volna, azaz 2006 előtt. Következésképpen tárgytalan a „hároméves" szabály esetleges megkerülésének kérdésével foglalkozni.

([6]) A Bizottság 2005/941/EK határozata (2004. december 1.) a Franciaország által a Bull társaság javára végrehajtani tervezett állami támogatásról (HL L 342., 2005.12.24., 81. o.), 55–63. bekezdés.

([7]) A Bizottság 2006/747/EK határozata (2006. április 26.) állami támogatásról amelyet Franciaország kíván nyújtani az Euromoteurs számára (C 1/2005 (ex 426/2004)), (HL L 307., 2006.11.7., 213. o.), 30–31. és 42. bekezdés.

(24) Azzal a lehetőséggel kapcsolatban, hogy a bejelentett támogatás a visszafizetést megfosztja hatékony érvényesülésétől, Franciaország emlékeztet arra, hogy a vállalkozás nem csupán a támogatás visszatérítése miatt van nehéz helyzetben. A pénzügyi nehézségek ugyanis 2004-ben kezdődtek, és a helyzet 2005 és 2006 folyamán számottevően megromlott. Az eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozat következtetéseivel összefüggésben a vállalkozás a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás értelmében van nehéz helyzetben. Franciaország ebből azt a következtetést vonja le, hogy a vállalkozás emiatt *jogosult* szerkezetátalakítási támogatásra, amennyiben egyébként az ilyen támogatás egyéb feltételei teljesülnek. Az a kérdés, hogy ha a támogatást nem kellene visszafizetnie, a vállalkozás átvészelné-e a 2007-es vagy a 2008-as évet, okafogyott, és ez a 44f. cikk szerinti támogatás rendjére vonatkozó 2003-as elutasító bizottsági határozat óta így van. Ezért a támogatás kérelmezését valóban a pénzügyi nehézségek felhalmozódása indokolja, amely nehézségek a vállalkozás által már viselt szerkezetátalakítási költségekből, a szerkezetátalakítás befejezésének hiányából, valamint a vállalkozás által viselendő minden egyéb ráfordításból – ideértve a támogatás visszafizetését is – erednek.

(25) A hosszú távú életképesség helyreállításával, valamint az eljárás megindítására vonatkozó határozatban felvetett két, ezzel összefüggő aggállyal kapcsolatban a francia hatóságok a következő észrevételeket teszik. Az üzleti forgalomnak a 2006-os gazdasági évhez viszonyított, 2007-re prognosztizált 20 %-os növekedését elsősorban a FagorBrandt tevékenységi körének 2006-ban bekövetkezett változása magyarázza. Az olasz leányvállalat által felvett jogellenes támogatás visszafizetésének figyelembe nem vételét illetően (mely támogatást az Ocean Spa háztartásigép-üzletágának a Brandt Italia által történt átvétele keretében ítéltek oda), a francia hatóságok leszögezik, hogy a visszafizetésnek nem szabadna kihatással lennie a vállalkozás életképességére, tekintettel arra, hogy a Brandt Italiára végső soron eső összegnek a számítások szerint [< 1 millió] (*) EUR-nál kisebbnek kell lennie, mivel a fennmaradó összeget a szóban forgó üzletág értékesítője állja.

(26) A kompenzációs intézkedésekkel kapcsolatban Franciaország ismételten leszögezi, hogy a vállalkozás 2004-ben már megvált a Brandt Components-től (a Nevers-i telephelytől). Másrészt a társaság a fagyasztóládák és a szabadon álló mikrohullámú sütők gyártásának leállításával csökkentette termelési kapacitását. A francia hatóságok arra is emlékeztetnek, hogy a támogatás a piaci versenynek csak nagyon kis mértékű torzulását okozta, ami mérsékelte a kompenzációs intézkedések szükségességét. A FagorBrandt-nak ugyanis [0–5] %-os részesedése van az európai piacból, ami főbb versenytársaihoz viszonyítva nagyon csekély. A francia hatóságok egyébiránt úgy vélik, hogy a vállalkozás piaci jelenléte lehetővé teszi egy oligopolisztikus helyzet kialakulásának megelőzését. A hivatalos vizsgálati eljárás során a francia hatóságok kiegészítő kompenzációs intézkedések meghozatalát javasolták.

(27) A támogatás minimumra való korlátozásával és a kedvezményezetti hozzájárulással összefüggő bizottsági aggályokkal kapcsolatban a francia hatóságok a következő észrevételeket teszik. A támogatás visszafizetésének a szerkezetátalakítási költségekben történő figyelembe nem vételével kapcsolatban a francia hatóságok leszögezik, hogy egy összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetését eleve nem lehet szerkezetátalakítási költségnek minősíteni. A bejelentésben „a kedvezményezett saját erőfeszítésének" nevezett hozzájárulással kapcsolatban pedig a francia hatóságok kifejtik, hogy itt bankkölcsönről van szó.

5.2. **Franciaországnak az érdekeltek észrevételeivel kapcsolatos megjegyzései**

(28) Az Electrolux észrevételeivel kapcsolatban Franciaország hangsúlyozza, hogy az Electrolux és más versenytársak által elindított szerkezetátalakítási intézkedések nem egy nehéz gazdasági helyzet megoldását, hanem épp ellenkezőleg, a nagy háztartási berendezések piacán elfoglalt pozíciójuk megerősítését célozták. Ennélfogva Franciaország úgy ítéli meg, hogy a FagorBrandt és versenytársai helyzete nem összehasonlítható, és mellesleg a versenytársak sokkal nagyobb méretüknél fogva a FagorBrandt-ét jóval meghaladó pénzügyi eszközökkel rendelkeznek.

(29) A névtelenséget kérő vállalkozás által a FagorBrandt hosszú távú életképességének helyreállításával összefüggő megjegyzésekkel kapcsolatban a francia hatóságok először is kiemelik, hogy a FagorBrandt első körben a veszteségek korlátok közé szorítását célzó, valamint az árrést növelő intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy idővel – konkrétan a […]-ja fejlesztésével, jobb piaci helyzetbe kerülhessen. A francia hatóságok egyébiránt úgy vélik, hogy a FagorBrandt továbbra is valós K & F kapacitásokkal fog rendelkezni, „*melyek lehetővé teszik számára, hogy innovatív és jelentős hozzáadott értékkel rendelkező termékekkel jelenjen meg a piacon*".

(30) Azon állítással kapcsolatban, miszerint a támogatás nem szorítkozik a minimumra, hiszen a FagorBrandt részvényesi hozzájárulásból is finanszírozhatná a tevékenységét, a francia hatóságok aláhúzzák, hogy az MCC nem holding, hanem szövetkezeti csoportosulás. E szövetkezeti csoportosulásban minden egyes szövetkezet, ideértve a Fagort vagy a Caja Laboral bankot is, önálló, és döntéseiben saját tulajdonos dolgozóitól-szövetkezeti tagjaitól függ. A FagorBrandt tehát csak a Fagor pénzügyi támogatására számíthat, mely a Fagor jelenlegi pénzügyi lehetőségeire korlátozódik. A FagorBrandt megvásárlása szűkítette a Fagor pénzügyi mozgásterét, mely utóbbi vállalkozás jelenleg egy bizonyos küszöbön túl nem tud finanszírozási eszközöket biztosítani.

(31) Harmadsorban a versenytársakra tett feltételezett kedvezőtlen hatások felvetésére válaszul a francia hatóságok a névtelenséget kérő érdekelt fél észrevételeiben ellentmondásokra mutatnak rá. Egyrészt ugyanis ez az érdekelt fél azt állítja, hogy a támogatás kihatna az európai piac versenyfeltételeire. Másrészt azt állítja, hogy a FagorBrandt a nagyokhoz képest túl kicsi, ami veszélyezteti az életképességét. A kompenzációs intézkedések hiányával kapcsolatban egyébként a francia hatóságok emlékeztetnek arra, hogy már hoztak hatékony kompenzációs intézkedéseket, és újabbak foganatosítását is tervezik.

(*) Szakmai titoktartás alá eső adat.

(32) Negyedsorban a Franciaország és Olaszország által korábban jogellenesen odaítélt támogatásokon alapuló állításokra válaszul Franciaország emlékeztet arra, hogy ezen jogellenes támogatások nem a vállalkozás szerkezetátalakítási programjára irányultak, hanem a munkahelyek helyben történő megőrzésének elősegítését célozták. Egyébiránt Franciaország a FagorBrandt által 2007. december 17-én a Bizottság részére eljuttatott információk alapján hangsúlyozza, hogy nincs tényleges összefüggés az odaítélt támogatás összege (adózás utáni mintegy nettó 20 millió EUR támogatás), valamint az összeegyeztethetetlen támogatás összege (mintegy [25–30] millió EUR kamattal együtt) között. Ráadásul a szerkezetátalakítási költségeket mintegy [50–90] millió EUR-ra becsülik, ami jóval meghaladja a kért szerkezetátalakítási támogatás összegét. Végezetül a francia hatóságok emlékeztetnek arra, hogy a kiadások fogyóeszköz jellegűek.

(33) A FagorBrandt által a Bizottsághoz eljuttatott megjegyzésekkel kapcsolatban a francia hatóságok leszögezik, hogy csak egyetérteni tudnak ezekkel a pontosításokkal, annál is inkább, mivel e megjegyzések a francia hatóságok saját észrevételeit egészítik ki.

6. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

6.1. Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében meghatározott támogatás megléte

(34) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 3.1. szakaszában a Bizottság akként foglalt állást, hogy az intézkedés az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében meghatározott támogatásnak minősül. Ezt a következtetést egyik fél sem vitatta.

6.2. Az értékelés jogalapja

(35) A Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdése az ugyanezen cikk (1) bekezdésében írt általános összeegyeztethetetlenség alóli eltérésekről rendelkezik. A Szerződés 87. cikkének (2) bekezdésében foglalt eltérések a konkrét esetben nyilvánvalóan nem alkalmazhatók.

(36) A Szerződés 87. cikkének (3) bekezdésében írt eltérésekkel kapcsolatosan a Bizottság megállapítja, hogy mivel a támogatás nem regionális célt szolgál, és mivel az említett bekezdés b) pontjában foglalt eltérés nyilvánvalóan nem alkalmazható, csak a c) pontban írt eltérés alkalmazható. Ez a pont arról rendelkezik, hogy állami támogatás engedélyezhető abban az esetben, ha a támogatás egyes gazdasági tevékenységek fejlesztését mozdítja elő, és ha a támogatás a közös érdekkel ellentétes mértékben nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket. Ebben az összefüggésben bizonyosságot nyert, hogy a támogatásokat egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás hosszú távú életképességének helyreállítása céljából adták meg. A szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatásban a Bizottság kifejti, hogy miként értékeli az ilyen támogatások összeegyeztethetőségét. Ezért az értékelés jogalapját ez az iránymutatás képezi. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a konkrét esetben egyetlen más közösségi jogi keretet sem lehetne alkalmazni. Franciaország egyébként a Szerződésben foglalt egyetlen más eltérésre sem hivatkozott. Egyébiránt egyetlen érdekelt fél sem bírálta a jogalap-választást, amely az eljárás megindítására vonatkozó határozatban is már megjelölésre került.

6.3. A vállalkozás szerkezetátalakítási támogatásokra való jogosultsága

(37) Ahhoz, hogy egy vállalkozás szerkezetátalakítási támogatásban részesüljön, először is az szükséges, hogy a vállalkozás a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 2.1. szakaszában meghatározott nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak legyen tekinthető.

(38) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 24. pontjában a Bizottság leszögezi, hogy a vállalkozás minden jel szerint a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 11. pontjában meghatározott nehéz helyzetben volt. Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 27. pontjában a Bizottság azt is jelzi, hogy a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 13. pontjával összhangban a vállalkozás problémái túlságosan súlyossá váltak ahhoz, hogy spanyol részvényese ezeket finanszírozni tudta volna. Ezen előzetes értékeléssel ellentétben a névtelenséget kérő versenytárs úgy véli, hogy a FagorBrandt nehéz helyzetének megoldásához a Fagortól és az MCC-től kaphatná meg a szükséges pénzügyi támogatást. Ezért megvizsgálandó, hogy az eljárás megindítására vonatkozó határozatban foglalt előzetes értékelést módosítani kell-e. A Bizottság megjegyzi, hogy a versenytárs állítását egy sajtóban megjelent cikkre alapozza ([8]), mely szerint a Fagor a pénzügyi piacokon állítólag könnyedén tud forrásokhoz jutni. A Bizottság ugyanakkor megállapítja, hogy ez a cikk 2005 áprilisából származik, és a Fagor pénzügyi helyzete azóta jelentősen romlott. A francia hatóságok ezzel kapcsolatban emlékeztetnek arra, hogy a Fagornak a FagorBrandt kötelezettségeinek konszolidációja nélküli pénzügyi kötelezettségei 2005-ben a FagorBrandt tulajdonrészeinek felvásárlása, valamint a Fagornál eszközölt ipari nagyberuházások következtében jelentősen […] ([9]). A Fagor ezen túlmenően 2006-ban 26,9 millió EUR-val feltőkésítette a FagorBrandt-ot. Mindezek miatt a szövetkezet eladósodottsági képessége gyakorlatilag kimerült, a szövetkezet eladósodottságának mértéke jóval meghaladta az általában megengedett szintet. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy nincs helye az eljárás megindítására vonatkozó határozatban foglalt értékelés felülvizsgálatának a cégnek a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 11. és 13. pontjában meghatározott feltételeken alapuló támogathatósága tekintetében.

(39) A vállalkozásnak a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 2.1. szakaszában meghatározott feltételeken alapuló támogathatóságával kapcsolatban az eljárás megindítására vonatkozó határozat egyetlen aggályt említ, mégpedig az újonnan alapított vállalkozások szerkezetátalakítási támogatása tilalmának lehetséges megkerülését (lásd a fenti „Az eljárás megindításához vezető okok” című 3. pontot).

([8]) A *La Tribune* című napilap 2005. április 14-i száma.
([9]) Olvasd: „jelentősen megemelkedtek”.

(40) A Bizottság tanulmányozta a vállalkozás pénzügyi helyzetét, melyet az alábbi 1. sz. táblázat mutat. Ebből egyértelműen kitűnik, hogy a vállalkozás fennállásának első három éve alatt még ha visszatérítette volna is a 44f. cikk szerinti támogatást, nem felelt volna meg a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 10. és 11. pontjában meghatározott kritériumoknak ahhoz, hogy nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak lehessen tekinteni: a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 10. pontjával összefüggésben kiderül, hogy még ha a vállalkozás már 2004-ben (azaz a végleges elutasító bizottsági döntést követő hónapokban) visszafizette volna a 22,5 millió EUR-t, akkor sem veszítette volna el 2004-ben saját tőkéjének a felét. A szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 11. pontjával összefüggésben még ha a vállalkozás már 2004-ben visszafizette volna a 22,5 millió EUR támogatást, csak egy veszteséges éve lett volna (2004), ami nem elégséges ahhoz, hogy ezen pont alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak lehessen tekinteni. Meg kell tehát állapítani, hogy a FagorBrandt csoport pénzügyi nehézségei 2005-től kezdődően súlyosbodtak, úgyhogy a vállalkozást a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás értelmében (a 44f. cikk szerinti támogatás visszatérítési kötelezettségének figyelembevételével) a következő évtől kezdve, 2007-ben pedig bizonyosan nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak lehetne tekinteni (azaz olyan vállalkozásnak, amely *„a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal (…) rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét”*).

1. táblázat

(millió EUR)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Árbevétel	847,1	857,6	813,2	743,6	779,7	903,0
Bruttó árrés	205,2	215,1	207,0	[…]	(…)	(…)
Nettó eredmény	15,5	13,8	(3,6)	(…)	(…)	(…)
Saját tőke	69,8	83,4	79,8	(…)	(…)	(…)

(41) A Bizottság azt is észrevételezte, hogy 2005 első negyedében a Fagor csoport döntést hozott arról, hogy [150–200] millió EUR értékben felvásárolja a társaság részvényeinek 90 %-át. Ez azt bizonyítja, hogy a piac megítélése szerint a vállalkozás nem volt a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás által meghatározott nehéz helyzetben, vagyis nem olyan vállalkozásnak minősült, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal rövid- vagy középtávon feladná üzleti tevékenységét.

(42) A fentiek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a 2002 januárjában létrehozott vállalkozást fennállásának első három évében nem lehetett nehéz helyzetben lévőnek tekinteni, még akkor sem, ha a 44f. cikk szerinti támogatást azonnal visszafizette volna. Következésképpen a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Franciaországnak a 44f. cikk szerinti támogatás visszafizettetésében 2005 januárjáig, azaz a FagorBrandt létrehozása utáni harmadik évig tanúsított késlekedésének a hatása nem egy olyan vállalkozás mesterséges életben tartása volt, amely egyébként eltűnt volna a piacról. A Bizottság ezenfelül úgy véli, hogy ezen időszak alatt a vállalkozásnak nem volt jogcíme szerkezetátalakítási támogatás kérelmezésére. Az előzőekre hivatkozva a Bizottság úgy ítéli meg, hogy Franciaországnak a 44f. cikk szerinti támogatás visszafizettetésében 2005 januárjáig tanúsított késlekedése nem minősül a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 12. pontjában meghatározott újonnan alapított vállalkozások számára adott szerkezetátalakítási támogatás tilalma megkerülésének.

(43) Összegzésképpen a vállalkozás támogathatóságával összefüggő aggályok eloszlottak, és a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 2.1. szakaszában foglalt feltételek teljesülnek.

6.4. **Az előző jogellenes támogatások kedvezményezettjeire vonatkozó rendelkezések**

(44) A szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 23. pontja alapján és lévén, hogy a bejelentett támogatás minden jel szerint elsősorban a 44f. cikk szerinti támogatás visszafizetésének finanszírozására szolgál, az eljárás megindítására vonatkozó határozat 30. pontja felveti azt az aggályt, hogy a bejelentett támogatás vajon nem a visszafizetési kötelezettség megkerülésére szolgál-e, és a visszafizetést nem fosztja-e meg lényegétől és hatékony érvényesülésétől.

(45) E kérdés mérlegelésekor a Bizottság a következőket vette figyelembe.

(46) Először is az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az összeegyeztethetetlen támogatások kamatostól történő visszafizetése lehetővé teszi a támogatást megelőző állapot visszaállítását, s így a támogatásból eredő versenytorzulás kiküszöbölését. Ennélfogva a jelen esetben a 44f. cikk szerinti támogatás kamatostól történő visszafizetésétől – amely az új támogatás folyósításának a feltétele – az odaítélése előtti állapot visszaállítása várható.

(47) Másodsorban a vállalkozás jogosult szerkezetátalakítási támogatásra. A vállalkozás pénzügyi nehézségei ugyanis egyrészt nem elsősorban az összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetéséből adódnak. Ezek a nehézségek más okokra vezethetők vissza, mely okok a 2004 óta elszenvedett veszteségekhez vezettek (lásd a fenti 1. táblázatot). Az összeegyeztethetetlen támogatás jövőbeni visszafizetése e nehézségeket csak súlyosbítaná egészen odáig, hogy a vállalkozás állami segítség nélkül ezekkel nem tudna megbirkózni. Másrészt a tevékenységeknek egy [50–90] millió EUR-ra rúgó szerkezetátalakítási terve került megvalósításra. Ez mutatja, hogy a tevékenységek nyereségességének helyreállításához szükséges működési átalakítás a vállalat számára nagyon jelentős költségekkel jár, melyek a kamat nélkül 22,5 millió EUR-t kitevő 44f. cikk szerinti támogatás visszatérítésénél is magasabbak. Mindez azt bizonyítja, hogy a FagorBrandt nehéz helyzetben lévő vállalkozás, melynek a léte forog kockán. Ezért – amennyiben a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatásban meghatározott egyéb feltételek teljesülnek – ebben a helyzetben minden más céghez hasonlóan a FagorBrandt is részesülhet szerkezetátalakítási támogatásból.

(48) Harmadsorban a Bizottság a Deggendorf-ügyről 1991-ben hozott határozatában ([10]) azt az észrevételt tette, hogy „*Azon jogellenesen odaítélt támogatásoknak, melyeket a Deggendorf 1986 óta nem hajlandó visszafizetni, valamint az új támogatásoknak (…) halmozott hatása az lenne, hogy e gazdasági társaság túlzott mértékű és indokolatlan előnyt szerezne, mely a közös érdekkel ellentétes módon hátrányos módon befolyásolná a kereskedelmi feltételeket*", ezért az új, összeegyeztethető támogatásokat azzal a feltétellel mérlegelte, hogy „*a hatóságok (…) kötelesek felfüggeszteni a Deggendorf gazdasági társaságnak odaítélt támogatások folyósítását (…) addig, amíg a hatóságok nem szerezték vissza az összeegyeztethetetlen támogatásokat*". 1997. május 15-i ítéletében ([11]) a Bíróság jóváhagyta a Bizottság által követett megközelítést. Azóta a Bizottság több olyan határozatot is elfogadott, melyben ugyanilyen megközelítést követ, nevezetesen: mérlegeli új, összeegyeztethető támogatás odaítélését, miközben kötelezi az érdekelt felet, hogy a jogellenesen odaítélt támogatás visszafizetéséig függessze fel annak folyósítását ([12]). A Bizottság megállapítja, hogy jelen esetben attól kezdve, hogy az új támogatás megfelelne a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatásban előírt feltételeknek, úgy tűnik, hogy semmi sem mond ellent a Deggendorf-féle megközelítés alkalmazásának, konkrétan annak, hogy azzal a feltétellel lehet mérlegelni az új, összeegyeztethető támogatás megadását, hogy a 44f. cikk szerinti támogatás visszafizetéséig folyósítását felfüggesztik.

(49) A Bizottság aggályai a fenti megfontolások nyomán eloszlottak.

(50) Ebben az összefüggésben a Bizottság a következőket kívánja leszögezni. A szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 23. pontja a szerkezetátalakítási támogatás vizsgálata keretében kötelezi a Bizottságot arra, hogy „*először is vegye figyelembe az előző és az új támogatás halmozott hatását, másodsorban pedig azt, hogy az előző támogatás nem került visszafizetésre*." Miként erre a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás megfelelő lábjegyzete is utal, e rendelkezés a fent említett Deggendorf-ítéleten alapul. Jelen esetben Franciaország kötelezte magát arra, hogy az új támogatás folyósításának megkezdése előtt visszafizetteti a 44f. cikk szerinti támogatást. Jelen határozatban a Bizottság a fent említett Deggendorf-ügy joggyakorlatának megfelelően köteles e kötelezettségvállalást a bejelentett támogatás összeegyeztethetősége feltételéül szabni. Ilyen módon a Bizottság biztos lehet abban, hogy az előző támogatás nem adódik hozzá az új támogatáshoz, és az előző támogatás visszafizetésre kerül. Ily módon az új támogatás odaítélésének további mérlegelésekor már nem lesz szükség a támogatások halmozott hatásának, sem pedig a nem-visszafizetésnek a figyelembevételére.

6.5. **A vállalkozás életképességének helyreállítása**

6.5.1. *Piaci kilátások és a szerkezetátalakítási tervben szereplő előrejelzések hihetősége*

(51) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 2.2. szakaszában a Bizottság leírta a szerkezetátalakítási tervben ([13]) rögzített főbb intézkedéseket. Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 3.3.3. szakaszában a Bizottság úgy foglalt állást, hogy a terv a jelek szerint megfelel a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 35–37. pontjában előírt követelményeknek. Más szóval a szerkezetátalakítási terv lehetővé teheti a vállalkozás hosszú távú életképességének helyreállítását. A jelen határozat által lezárt hivatalos vizsgálati eljárás keretében – annak érdekében, hogy e kezdeti értékelést jóváhagyhassa vagy elvethesse – a Bizottság részletesebben elemezte, hogy a terv milyen tényezőkre támaszkodik.

(52) A Bizottság különösen növekedési szempontból értékelte a szerkezetátalakítási tervben foglalt előrejelzéseket, melyeket összevetett a közelmúlt trendjeivel.

([10]) A Bizottság 91/391/EGK határozata (1991. március 26.) a Deggendorf GmbH számára a német kormány által nyújtott támogatásokról (HL L 215., 1991.8.2., 16. o.).

([11]) Az Európai Bíróság C-355/95 P. sz. *TWD kontra Bizottság* ügyben 1997. május 15-én hozott ítélete, EBHT I-2549., 25-26. pont, („Deggendorf"-ítélet). Ez az ítélet megerősíti az Elsőfokú Bíróság *TWD kontra Bizottság* ügyben 1995. szeptember 13-án hozott ítéletének megalapozottságát (T-244/93 és T-486/93, EBHT II-2265).

([12]) Ezzel kapcsolatban a tagállamokat a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetésére felszólító bizottsági határozatok hatékony végrehajtásáról szóló bizottsági közlemény (HL C 272., 2007.11.15., 4. o.) megállapítja, hogy „*(…) a Bizottság módszeresebben alkalmazni kezdte a Deggendorf-ügy (…) ítélkezési gyakorlatát. Ez az ítélkezési gyakorlat lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy – amennyiben bizonyos feltételek teljesülnek – felszólítsa a tagállamokat arra, hogy egy vállalkozás számára nyújtandó új összeegyeztethető támogatás kifizetését mindaddig felfüggesszék, amíg az adott vállalkozás vissza nem térítette azt a régi jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást, amely a visszafizettetési határozat tárgyát képezi.*"

([13]) A szerkezetátalakítási terv lényegében a jelentős hozzáadott értékkel bíró és innovatív termékekre való súlypont-áthelyezést és ezek célzott fejlesztését, a beszerzési politika racionalizálását és új beszerzési politikát irányzott elő (a FagorBrandt számára harmadik felek által gyártott termékek). A FagorBrandt háromféle szerkezetátalakítási intézkedést foganatosított: a) tevékenységek megszüntetése és telephelyek bezárása; b) létszámleépítés; c) a vállalkozás fennmaradásának erősítését célzó intézkedések.

(53) A CECED ([14]) szerint az európai piac 2005 és 2007 között Nyugat-Európában mérsékelt (évente mintegy 2 %-os), Kelet-Európában pedig határozott (évente mintegy 7 %-os) mennyiségi növekedést mutatott. Ez utóbbi mérték azonban esetleges, hiszen a gazdaság fluktuációjától függ, melynek függvényében egy kétszámjegyű növekedés és egy kétszámjegyű visszaesés könnyen váltogathatja egymást.

(54) Jóllehet hosszú távon elképzelhető a kelet-európai vásárlási szokások közeledése a nyugat-európai vásárlási szokásokhoz, ezen országok alacsony vásárlóereje miatt a kereslet az alapvető és alacsony árfekvésű termékekre (mosógépekre vagy hűtőszekrényekre) koncentrálódik. Márpedig a török és ázsiai versenytársak ezekre a piacokra törtek be.

(55) A FagorBrandt lehetséges piacai tehát Nyugat-Európában vannak, hiszen ezek mind értékben, mind mennyiségben jelentősebbek, és e piacok húzótermékei kevésbé az alacsony árfekvésű termékek, amelyek esetében a FagorBrandt már nem tud versenyképes lenni, és amelyek a kelet-európai erőteljes növekedés alapját képezik.

(56) A FagorBrandt referenciapiaca konkrétabban a francia piac, ahol a csoport árbevételének [50–80] %-át, termelési volumenének pedig [75–100] %-át realizálja, és a csoport munkavállalóinak [75–100] %-át alkalmazza. A GIFAM ([15]) szerint Franciaországban a nagy háztartási berendezések piaca 2007-ben 2006-hoz képest mind mennyiség, mind érték tekintetében 1 %-kal bővült. Konkrétabban a […] berendezések piaca, melyre a FagorBrandt összpontosítani kíván, 2006-hoz viszonyítva […] %-kal bővült, miközben a […] berendezések piacán az értékesítés […] %-kal esett vissza.

(57) Az értékesítés terméktípusok szerinti alakulása azt mutatja, hogy Európában és különösen Franciaországban a felfutóban lévő húzópiacot alapvetően a […] termékek piaca alkotja. A […] termékek bővülése jelentős, miközben a hűtőberendezések piaca gyakorlatilag stagnál, miként ez a GIFAM tanulmányából vett alábbi táblázatból is kitűnik:

[…]

(58) Következésképp a FagorBrandt azon választása, hogy egyrészt különösen a […]-ra kívánja áthelyezni a hangsúlyt, másrészt a […]-t kívánja fejleszteni, a jelek szerint összhangban van a különböző piaci szegmensek és termékek alakulásával.

(59) A Bizottság, miután elemezte a szerkezetátalakítási terv egyéb alapvető, a FagorBrandt hosszú távú működési nyereségességének helytállóságát igazolni hivatott elemeit, úgy ítéli meg, hogy az említett előrejelzések valósak. Ennélfogva az elemzés további része arra – az eljárás megindítására vonatkozó határozatban felvetett – két konkrét aggályra szorítkozik, melyek a szerkezetátalakítási terv valós és elegendő jellegével kapcsolatosak.

(60) A Bizottság elsősorban magyarázatot kért az üzleti forgalom 2007-re várt 20 %-os bővülésével kapcsolatosan. A francia hatóságok válaszul kifejtették, hogy a FagorBrandt tevékenységi köre 2006-ban megváltozott azzal, hogy a Fagor a FagorBrandt-ba vitte át a Fagor márka angol és francia piacokon történő forgalmazását, majd a Fagor összes franciaországi tevékenységét ([16]). E tevékenységek üzleti forgalmát 2007-ben [50–100] millió euróra becsülték, amit tartalmaz a FagorBrandt 2007. évi árbevétele. Változatlan feltételek mellett az árbevétel-növekedés csak [5–10] %-os lett volna. Azóta Franciaország közölte a Bizottsággal a tényleges 2007-es árbevétel összegét, mely a 2006-os 779,7 millió EUR-val szemben 903 millió EUR-ra rúg, azaz egy év alatt 16 %-kal nőtt.

(61) A Bizottság másodsorban észrevételezte, hogy a szerkezetátalakítási tervből nem derül ki, hogy a FagorBrandt miként szándékozik az olasz leányvállalata által felvett összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetési kötelezettségének eleget tenni, ami veszélybe sodorhatja a vállalkozás életképességének helyreállítását. A francia hatóságok leszögezték, hogy az összeegyeztethetetlen támogatásnak az olasz hatóságok általi visszafizettetése elvben nem lehet kihatással a csoport pénzügyi helyzetére. Az Ocean SpA háztartási berendezési tevékenységeinek a Brandt Italia által fizetett vételárát ugyanis megnövelték a Brandt Italia által felveendő támogatás becsült összegével, vagyis [5–10] millió EUR-val (a Brandt Italia által

([14]) CECED: Háztartási Készülékgyártók Európai Tanácsa, amely 15 legalább európai nagyságú gyártót, valamint több európai országban (uniós vagy nem uniós tagországban) jelen lévő 26 ágazati egyesületet tömörít.

([15]) GIFAM: Háztartási Berendezés- és Készülékgyártók Szakmaközi Csoportosulása, mely a háztartási berendezések piacain jelen lévő mintegy ötven vállalkozást tömörít.

([16]) A Bizottság megvizsgálta, hogy a FagorBrandtnak a Fagorba történt ezen fokozott integrációja megkérdőjelezi-e az eljárás megindítására irányuló határozatnak a FagorBrandt támogathatóságáról szóló 27. pontjában levont következtetéseket. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy nem, hiszen az e pontban hivatkozott tényezők nagy része továbbra is fennáll.

ténylegesen felvett [5–10 millió] EUR-nyi támogatás összegével). Ezért a francia hatóságok megállapítják, hogy a jogellenes támogatás kedvezménye majdnem teljes mértékben átszállt az eladó Ocean SpA-ra ([< 1 millió] EUR-nyi egyenleggel). A francia hatóságok hozzáteszik, hogy ezt az állítást a bresciai fellebbviteli bíróság – amelyhez az olasz támogatási rendszerre vonatkozó 2004. március 30-i elutasító bizottsági határozatot követően a Brandt Italia fordult – 2004. július 5-i határozata is megerősíti, amely elrendelte a Brandt Italia által fizetett vételár utolsó részlete, azaz [5–10] millió EUR folyósításának zárolását. Következésképpen a Brandt Italia által visszatérítendő olasz támogatás összege minden valószínűség szerint [< 1 millió] EUR-nál kisebb lesz.

(62) A fenti megfontolások alapján a Bizottság arra a megállapításra jut, hogy az eljárás megindítására vonatkozó határozatban foglalt és a vállalkozás életképességének helyreállításával összefüggő aggályok eloszlottak.

6.5.2. *Egy érdekelt által az életképesség helyreállításával kapcsolatban felvetett aggályok*

(63) Az előzőekben már említettük, hogy a névtelenséget kérő versenytárs vitatja, miszerint a szerkezetátalakítás visszaállíthatná a vállalkozás hosszú távú életképességét. A versenytárs először is azon az álláspontón van, hogy a vállalkozásnak gyártási tevékenysége egy részét alacsony termelési költségű területekre kellett volna áthelyeznie, ahol méretgazdaságossági megtakarítások érhetők el. Másodsorban a vállalkozás nem fogja tudni megvalósítani a termékjavításhoz szükséges beruházásokat egy olyan iparágban, ahol a gyártási eszközök, a tervezés, a kutatás és a fejlesztés minden évben jelentős beruházásokat követel meg. A versenytárs végezetül kiemeli, hogy a vállalkozás a versenytársakhoz képest továbbra is túl kicsi. Az alábbi pontokban a Bizottság igyekszik megvizsgálni, hogy a névtelenséget kérő versenytárs által felvetett ezen észrevételek megkérdőjelezik-e az életképesség helyreállítására vonatkozó bizottsági következtetéseket.

(64) Azzal kapcsolatban, hogy a vállalkozás gyártási tevékenységének egy részét alacsony termelési költségű országokba kellett volna áthelyezni, a Bizottság megállapítja, hogy a francia hatóságok pontosan megválaszolták e kérdést: emlékeztetnek ugyanis arra, hogy a FagorBrandt által megcélzott fejlesztés (jelentős hozzáadott értékkel bíró és innovatív termékek) – csakúgy, mint egyes kifejezetten európai versenytársak által célzott fejlesztés – nem egyeztethető össze termelési kapacitásaik alacsony termelési költségű országokban történő kialakításával […]. A nagy versenytársak esetében, egyes gyártóegységeik alacsony termelési költségű országokba telepítése az ottani értékesítés fejlesztésének szándékát is tükrözi.

(65) A névtelenséget kérő versenytárs azon állításaival kapcsolatban, hogy a FagorBrandt képtelen a versenyképesség megőrzéséhez szükséges jelentős beruházásokra, valamint túl kicsi a nagy versenytársakhoz mérve, a Bizottság megállapítja, hogy az eljárás megindítására vonatkozó határozat 8. bekezdésében ő maga is jelezte, hogy ezek a tényezők hozzájárultak a vállalkozás nehézségeihez. A Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy a szerkezetátalakítási terv megválaszolja e kihívásokat. A vállalkozás ugyanis […]-t szándékozik tenni. A Bizottság ezenfelül megállapítja, hogy az ágazatban vannak olyan vállalkozások, amelyek – a nagyokhoz viszonyított kis méretük és a nyugat-európai országokban lévő jelentős gyártási kapacitásaik ellenére – versenyképesek tudnak maradni, amennyiben bizonyos termékekre és piaci szegmensekre koncentrálnak. A Bizottság egyébiránt megjegyzi, hogy a FagorBrandt Fagor csoportba történő egyre erőteljesebb integrálása is hozzájárul e mérettel kapcsolatos problémák megoldásához. Összefoglalva: a Bizottság elismeri, hogy a versenytárs által felvetett kérdések kihívást jelentenek a FagorBrandt számára, ámde úgy ítéli meg, hogy a szerkezetátalakítási terv képes megfelelni a kihívásoknak, és elegendő valószínűséggel feltételezi az életképesség helyreállítását.

(66) A fentiek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a névtelenséget kérő versenytárs által tett észrevételek nem kérdőjelezik meg a Bizottság azon értékelését, miszerint a szerkezetátalakítási terv lehetővé teszi a FagorBrandt hosszú távú életképességének helyreállítását.

6.5.3. *A kiegészítő kompenzációs intézkedések hatása az életképesség helyreállítására*

(67) Végezetül még mindig a hosszú távú életképesség helyreállításával kapcsolatban: a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatások 38. pontja utolsó mondatában írtakkal összhangban a Bizottságnak ellenőriznie kell, hogy a tervezett kompenzációs intézkedések nem veszélyeztetik-e a vállalkozás életképességét. A későbbiekben elemzettekkel összhangban a francia hatóságok az eljárás megindítását követően olyan kiegészítő kompenzációs intézkedéseket javasoltak, melyek a bejelentéshez csatolt pénzügyi tervekben még nem szerepeltek. Mivel a Bizottság e kiegészítő intézkedéseket szükségesnek tartja, ezeket meg kell valósítani. Tekintettel arra, hogy ezen intézkedések – melyek a Vedette márkanév alatt forgalmazott hűtő- és sütő-főző berendezések, valamint mosogatógépek értékesítésének öt évre történő leállítását jelentik – a vállalkozás pénzügyi eredményének romlását eredményezik, meg kell győződni arról, hogy az intézkedések elviselhető terheket róna-e a vállalkozásra.

(68) A francia hatóságok szerint a vállalkozásnak a fent bemutatott kiegészítő kompenzációs intézkedések meghozatalának figyelembevételével realizált pénzügyi eredményét a két alábbi táblázat foglalja össze. Az első táblázat optimista, a második pesszimista forgatókönyvet tükröz.

(millió EUR)

A Vedette márkanév alatt forgalmazott hűtő- és sütő-főző berendezések, valamint mosogatógépek értékesítésének leállítása	Optimista forgatókönyv					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Árbevétel	903,0	[…]	[…]	(…)	(…)	(…)
Bruttó árrés	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Nem ismétlődő tételek előtti üzleti eredmény	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Üzemi (üzleti) eredmény (EBIT)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Adózás előtti eredmény	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Nettó eredmény	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Szabad cash flow	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Halmozott szabad cash flow	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)

(millió EUR)

A Vedette márkanév alatt forgalmazott hűtő- és sütő-főző berendezések, valamint mosogatógépek értékesítésének leállítása	Pesszimista forgatókönyv					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Árbevétel	903,0	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Bruttó árrés	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Nem ismétlődő tételek előtti üzleti eredmény	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Üzemi (üzleti) eredmény (EBIT)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Adózás előtti eredmény	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Nettó eredmény	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Szabad cash flow	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)
Halmozott szabad cash flow	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)	(…)

(69) A táblázatok az árbevételben a Vedette márkanév alatt forgalmazott több termékcsalád kereskedelemből történő kivonása miatt elszenvedett veszteségekre vonatkozó alábbi feltételezéseken alapulnak. A forgalomból történő kivonás a következőket okozhatja:

a) a Vedette márka termékcsaládján realizált árbevétel visszaesését, melynek értékesítését felfüggesztik;

b) a Vedette márkanév alatt forgalmazott más termékcsaládokon realizált árbevétel visszaesését ([17]) (a Vedette márkanév alatt forgalmazott termékekre kiható negatív skálahatás);

c) a többi márkán realizált árbevétel visszaesése (a FagorBrandt csoport által forgalmazott összes márkára gyakorolt negatív portfólió-hatás).

(70) Az optimista forgatókönyv csak a fent említett (a) és (b) hatásokkal számol, az egy adott termék értékesítésének leállításával összefüggő veszteség pedig a beszüntetett […] termékcsoport üzleti forgalmából származó árbevétel [60–90] %-át teszi ki, valamint a Vedette márkanév alatt forgalmazott egyéb termékek árbevételének [20–30] %-os visszaesését jelenti. A pesszimista forgatókönyv a fenti c) tényezővel számol, amikor a beszüntetett termékcsoport üzleti forgalmából származó árbevétel [110–140] %-os zuhanását feltételezi (a veszteség nem csak a […]-t és […]-t érintheti). A francia hatóságok kifejtették, hogy egy ilyen pesszimista feltételezés a vállalkozás által már megélt tapasztalatot tükröz: 2003-ban a cég úgy döntött, hogy Franciaországban felhagy a […]-val annak érdekében, hogy mindent a […]-ra összpontosíthasson, melyre külön értékesítési erőket vontak össze. E leállításnak nagyon kedvezőtlen láncha tása volt, hiszen nem csak a […] teljes árbevétel veszett el, hanem a veszteség ráadásul […]-re rúgott (e két […] készülékmárkán 2 év alatt realizált, […] darab, melyből […] és […] márka, eredeti értékesítéshez viszonyított teljes veszteség, azaz a beszüntetett értékesítési mennyiség [120–140] %-a) ([18]).

([17]) E visszaesés az előző termékek értékesítése leállításának a Vedette-márka forgalmazók felőli láthatóságára gyakorolt hatásából ered.

([18]) A Bizottság a francia hatóságok által szolgáltatott adatok alapján úgy ítéli meg, hogy a pesszimista forgatókönyv bekövetkeztének kevés a valószínűsége. A francia hatóságok ugyanis a pesszimista forgatókönyvet a Vedette mikrohullámú sütőkkel szerzett tapasztalatokra alapozzák. Márpedig, miként ezt a későbbiekben látjuk majd, itt olyan termékről van szó, melynek a tekintetében a FagorBrandt már nem volt versenyképes (ezért is döntött a belső piaci gyártás beszüntetése mellett), és amelynek a piacára erőteljesen betörtek az alacsony termelési költségű országok gyártói. Ezért a francia hatóságok által elfogadott feltételezés, mely az e két év során a mikrohullámú sütők értékesítésében tapasztalt teljes hanyatlást egyedül a Vedette márkanév alatt forgalmazott mikrók értékesítése leállításának tulajdonítja, túlzó feltételezésnek tűnik.

(71) A két fenti táblázatban található adatok elemzése, valamint a francia hatóságok által nyújtott egyéb adatok alapján a Bizottság megállapítja, hogy az elfogadott kiegészítő intézkedések meg fogják gyengíteni a vállalkozást, hiszen 2009-től, az intézkedések meghozatalának évétől kezdve a vállalkozás eredményének romlásához vezetnek. 2010-től azonban a vállalkozás nettó pozitív eredményt tud majd újra felmutatni, mely az ezt követő években nőni fog. A Bizottság ennélfogva úgy ítéli meg, hogy jóllehet a kiegészítő intézkedések meggyengítik a vállalkozást, nem fogják megakadályozni életképességének a helyreállítását.

6.6. **A verseny jelentős torzulásának megakadályozása**

6.6.1. *A kiegészítő kompenzációs intézkedések szükségességének elemzése*

(72) A szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 38. pontja szerint ahhoz, hogy a Bizottság engedélyezhesse a szerkezetátalakítási támogatásokat, a támogatások kereskedelmi feltételekre gyakorolt kedvezőtlen hatásának enyhítése céljából kompenzációs intézkedéseket kell foganatosítani. Ellenkező esetben a támogatást a „közös érdekkel ellentétesnek", és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni. E feltétel gyakran abban nyilvánul meg, hogy korlátozzák azt a piaci jelenlétet, amelyet a szerkezetátalakítási időszak végén a vállalkozás a saját piacán vagy piacain megőrizhet.

(73) A bejelentésben Franciaország azt állította, hogy a jelen esetben nem látszik szükségesnek kiegészítő intézkedések megtétele, mégpedig azért, mert a támogatásnak nem lenne túlzott versenytorzító hatása. Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 37., 38. és 40. pontjában a Bizottság tömören megmagyarázta, hogy miért veti el ezt az állítást.

(74) A következő pontokban a Bizottság részletesebben kifejti, hogy a támogatás szerinte miért vezet a verseny torzulásához, és hogy a francia hatóságok állításával ellentétben miért van szükség kompenzációs intézkedések meghozatalára.

(75) Miként ezt már kifejtettük, a FagorBrandt a nagy háztartási berendezések gyártási ágazatában és (a magánszemélyek számára történő forgalmazással és értékesítéssel ellentétben) a nagykereskedők számára történő forgalmazás ágazatában van jelen. A nagy háztartási berendezések piacának földrajzi kiterjedésével kapcsolatban a Bizottság a múltban úgy ítélte meg, hogy a földrajzi kiterjedés a piacra történő belépés előtti akadályok hiánya, a műszaki harmonizáció és a viszonylag alacsony szállítási költségek miatt legalább a Közösségre terjed ki ([19]). A FagorBrandt és a megjegyzéseket benyújtó két versenytárs által szolgáltatott adatok megerősítik, hogy a piac közösségi kiterjedésű.

(76) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy egy szerkezetátalakítási támogatás a támogatásban részesülő piacról történő kivonulásának megakadályozásával – ezáltal a versenytárs vállalkozások fejlődésének fékezésével – automatikusan torzítja a versenyt. A támogatás tehát a legkevésbé hatékony vállalkozások kiszorulása ellenében hat, amely pedig „*a piac működésének megszokott részét képezi*", miként ez a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 4. pontjában is olvasható. A FagorBrandt javára bejelentett támogatás tehát a fent említett versenytorzuláshoz vezet. A Bizottság mindazonáltal megállapítja, hogy a versenytorzulás hátrányos következményeit a következő tényezők tompíthatják. Először is a nagy háztartási berendezések európai piacán a FagorBrandt legfeljebb 5 %-os piaci részesedéssel bír ([20]). Másodsorban ezen a piacon négy, 10 %-os vagy ennél jelentősebb részesedéssel rendelkező versenytárs van jelen (az Indesit, a Whirlpool, a BSH és az Electrolux) ([21]). A névtelenséget kérő versenytárs egyébiránt elismeri, hogy a FagorBrandt viszonylag kis szereplő az európai piacon (lásd fentebb ezen versenytársnak a vállalkozás életképessége helyreállításával és kis méretével összefüggő aggályait), melynek piaci részesedése egyre zsugorodik ([22]). Harmadsorban a támogatás összege a FagorBrandt európai árbevételéhez képest kis mértékű (a támogatás a 2007-es árbevétel kevesebb mint 4 %-át jelenti), és még csekélyebb a négy piacvezető árbevételéhez képest, melyeknek az üzleti forgalma meghaladja a FagorBrandt-ét ([23]).

([19]) Az *Electrolux kontra AEG* ügyről szóló, 1994. június 21-i bizottsági határozat (HL C 187., 1994.7.9.) arra a megállapításra jut, hogy a nagy háztartási berendezések piacainak földrajzi kiterjedése Nyugat-Európa volt. Az EK-Szerződés 81. cikke és a CECED-ről szóló EGT-megállapodás 53. cikke alkalmazási eljárásáról szóló, 1999. január 24-i 200/475/EK bizottsági határozat (HL L 187., 2000.7.26., 47. o.) arra a következtetésre jut, hogy a földrajzi kiterjedés az EGT-t foglalja magában. Ez utóbbi a mosógépek piacára vonatkozott.

([20]) A FagorBrandt és a Fagor Electrodomesticos összesített piaci részesedése legfeljebb 8 %.

([21]) A Bizottság nem tudja elfogadni Franciaország azon érvelését, miszerint a FagorBrandt piaci jelenlétének fenntartása kedvező hatással lenne, mert ezáltal elkerülhető egy oligopolisztikus helyzet kialakulása. A francia hatóságok állításukat nem indokolták meg pontosan. Ráadásul ez az állítás ellentmond a francia hatóságok értesítésében foglaltaknak, amely nagyon kiélezett versenypiacról ad számot, melyen számos piaci szereplő, konkrétan nagykereskedői márkák, versenyeznek egymással. Végül a szerkezetátalakítási iránymutatás 39. pontja úgy szól, hogy [a Bizottság] figyelembe veszi „a monopolisztikus, illetve határozott oligopolisztikus" helyzeteket, ami esetünkben nem áll fenn, tekintve, hogy ha csak a főbb piaci szereplőket vesszük számításba, a versenytársak számra már akkor is négyre rúg.

([22]) […]

([23]) Ha az elemzés világszintre terjed ki, az eltérés még nagyobb, hiszen az olyan csoportok, mint az Electrolux és a Whirlpool Európán kívüli tevékenysége nagyon jelentős. 2005-ben például a FagorBrandt és a Fagor Electrodomesticos összesített üzleti forgalma kevesebb, mint 2 milliárd EUR-t tett ki, míg a Whirlpool, az Electrolux, a BSH és az Indesit nagy háztartási berendezéseken realizált világszintű üzleti bevétele 11,8 milliárd, 10,8 milliárd, 7,3 milliárd és 3,1 milliárd EUR volt.

(77) Míg az előző pont a támogatás által keltett versenytorzulással foglalkozik, a szerkezetátalakítási iránymutatás 38. pontjában írtaknak megfelelően – amely a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával cseng egybe – a tagállamok közötti „*kereskedelmi feltételekre [gyakorolt] kedvezőtlen hatás*” nagyságát is elemezni kell. Miként ezt már az eljárás megindítására vonatkozó határozat 38. pontja is megállapítja, a támogatás torzítja a kereskedelmi tevékenységek tagállamok közötti eloszlását, következésképpen a tagállamok közötti kereskedelmi kapcsolatokat is. A FagorBrandt olyan vállalkozás, mely termelési kapacitásának és munkavállalóinak nagy része Franciaországban található (a vállalkozás gyártási volumenének [75–100] %-át Franciaországban állítják elő). Francia állami támogatás nélkül a FagorBrandt hamar kiszorulna a piacról. Márpedig a FagorBrandt különböző gyártó telephelyein előállított termékek elsősorban a versenytársak által a többi tagállamban előállított termékekkel versenyeznek ([24]). Ezért a FagorBrandt eltűnése a piacról ezen európai versenytársak számára lehetővé tette volna értékesítésük, következésképpen termelésük jelentős felfuttatását. A támogatás azzal a hatással járt, hogy Franciaországban maradtak olyan termelő tevékenységek, melyek egyébként részben más tagállamokba helyeződtek volna át. A támogatás ezért a más tagállamokban letelepedett versenytársaknak a francia piacra történő exportja lehetőségeinek szűkítése okán kedvezőtlenül hat a kereskedelmi feltételekre ([25]). A támogatás az olyan országok felé való értékesítés lehetőségeit is szűkíti, ahová a FagorBrandt továbbra is exportálni fogja a termékeit. A FagorBrandt értékesítési volumenét és az ennek megfelelő munkahelyek számát tekintve a kereskedelmi feltételekre tett ezen kedvezőtlen hatás nem elhanyagolható.

(78) A fenti elemzés alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy valós (azaz nem elhanyagolható), mindamellett korlátozott nagyságú kompenzációs intézkedésekre van szükség.

6.6.2. *A már meghozott intézkedések elemzése*

(79) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 39. pontjában a Bizottság annak az aggályának adott hangot, hogy a francia hatóságok által bejelentett intézkedések kompenzációs intézkedéseknek tekinthetők-e, hiszen a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 40. pontja leszögezi: „*A hitelek leírása és a veszteséges tevékenységek megszüntetése, melyek mindenképpen szükségesek az életképesség visszaállításához, a kompenzációs intézkedések elbírása céljából nem tekintendők a kapacitás vagy a piaci jelenlét csökkentésének.*” Úgy tűnt, hogy a francia hatóságok által leírt valamennyi intézkedés e kizárás alkalmazási körébe esik. A hivatalos vizsgálati eljárás keretében a francia fél ismételten hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a fagyasztóládák és a szabadon álló mikrohullámú sütők gyártásának leállítása, valamint a Brandt Components eladása három hatékony kompenzációs intézkedést jelent. A Bizottság ezért ezen intézkedések részletes elemzésébe fogott, melyből az alábbi következtetésekre jutott.

(80) A fagyasztóláda-gyártó üzem (a Lesquin-i telephely) 2005. évi bezárásával kapcsolatban Franciaország 2007. augusztus 6-i bejelentésében jelzi, hogy ez a telephely „*amely az egész FagorBrandt csoport számára fagyasztóládákat és hűtőkamrákat gyártott, olyan méretet ért el (…), amely többé nem tette számára lehetővé sem változó költségeinek, sem állandó költségeinek a fedezését, és 2004-ben [5–10] millió EUR üzemi (üzleti) veszteséget termelt.*” Semmi kétség sem fér tehát ahhoz, hogy az adott esetben egy veszteséges, az életképesség helyreállításához szükséges tevékenység megszüntetéséről volt szó ([26]), és ahhoz sem, hogy a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 40. pontjának alkalmazásában a bezárás nem tekinthető kompenzációs intézkedésnek.

(81) A szabadon álló mikrohullámú sütők gyártásának az Azenay-i telephelyen történt leállításával kapcsolatban szintén az életképesség helyreállításához szükséges tevékenység beszüntetéséről volt szó, amit egyébként a francia hatóságok beadványaikban kifejezetten el is ismertek ([27]). E tevékenység nyereségességének problémája nem meglepő, hiszen a szabadon álló

([24]) […]

([25]) A FagorBrandt értékesítésének [50–80] %-a ugyanis a francia piacon történik. Ezzel kapcsolatban a Bíróság ismételten leszögezte, hogy „*amikor egy tagállam támogatást nyújt egy vállalkozásnak, a belső termelés ettől azonos szinten maradhat vagy növekedhet, és ez azzal a következménnyel jár, hogy a más tagállamokban letelepedett vállalkozásoknak az ezen tagállam piacára történő termékexportja esélyei ettől lecsökkennek.*” A C-102/87 sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 1988. július 13-án hozott ítélet (EBHT 4067. o.) (lásd 19. albekezdés); a C-278/92 sz., C-279/92 sz. és C-280/92 sz. *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben 1994. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT I-4103 o.) (lásd a 40. pontot); a C-310/99 sz. *Olaszország kontra Bizottság* ügyben 2002. március 7-én hozott ítélet (EBHT I-2289 o.) (lásd a 84–86 pontot); a T-152/99 sz. *HAMSA kontra Bizottság* ügy (EBHT II-3049 o.) (lásd a 220–221 pontot).

([26]) A francia sajtóban annak idején széles visszhangot kapott a „fagyasztó-üzletág” nyereségességének hiánya. Az *Ouest France* 2004. július 8-i egyik cikkében például a következő olvasható: „*Az ElcoBrandt francia háztartási berendezés gyártó csoport 2005-ben bezárja Lesquin-i, a fagyasztógyártásra szakosodott üzemét, mert »már nem nyereséges«. Az Elco két évvel ezelőtt vette át a telephelyet a Brandttól. Akkor a 600 alkalmazott belement a 150 álláshely megtartását célzó szociális tervbe, mely álláshelyek most megszűnnek.*” A Brandt egyes felelős vezetői a *Les Échos* című napilapnak egy 2004. július 7-én megjelent cikkben még konkrétabban a következőket nyilatkozták: „*A versenyképesség megtartására tett hatalmas erőfeszítéseink ellenére, és annak dacára, hogy az alkatrészek 35 %-át Kínából vásároltuk, vagy a minőséget és a termelékenységet javítottuk, a piaci árak csökkenése gyorsabb volt nálunk*”, valamint „Az ElcoBrandt csoporton belül gazdaságilag már értelmetlen fenntartani a fagyasztóláda-gyártókapacitást, ugyanis valahányszor egy ilyen terméket értékesítünk, ebből már csak 25 % veszteségünk származik.”

([27]) A bejelentésben a francia hatóságok leszögezik, hogy a szerkezetátalakítási terv egyik célkitűzése „*a termelés racionalizálása a strukturálisan veszteségessé vált bizonyos alacsony árfekvésű szegmensek felhagyása révén annak érdekében, hogy csökkentsük az alacsony termelési költségű országok gyártói által elnyert piaci szeleteken (a szabadon álló mikrohullámú sütők, a fagyasztók és a kisméretű hűtőszekrények piacán) elszenvedett veszteségeinket.*” A francia hatóságok 2008. február 15-i levelükben, melyben megjegyzéseket fűznek az érdekelt felek észrevételeihez, kijelentik: „*A francia hatóságok emlékeztetnek arra, hogy (…) a már meghozott különböző intézkedések első körben a veszteségek visszaszorítását célozzák (a Lesquin-i veszteséges gyártó telephely bezárása, valamint bizonyos nyereséget nem termelő termékek (szabadon álló mikrohullámú sütők) gyártásának leállítása.*” E két idézet egyébiránt a Lesquin-i gyár bezárására vonatkozó előző következtetéseket is megerősíti.

mikrohullámú sütők olyan piaci szegmenst képeznek, amelyet az alacsony termelési költségű országokból származó termékek a leginkább elárasztottak ([28]). Ráadásul az Azenay-i üzem mikrohullámú sütők más vállalatcsoportok számára történő gyártására vonatkozó jelentős megrendelésektől is elesett ([29]). Összegzésképp tehát elmondható, hogy a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 40. pontja értelmében ez az intézkedés nem tekinthető kompenzációs intézkedésnek.

(82) 2004-ben a vállalkozás Brandt Components nevű leányvállalatát (Nevers-i üzem) [2–5] millió EUR-ért eladta az osztrák ATB csoportnak. Azaz itt már nem hitelleírásról ([30]) vagy tevékenység megszüntetéséről van szó. Ezt az intézkedést tehát a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 40. pontjában foglalt rendelkezés nem zárja ki. A 2004 márciusában eladott tevékenység ([31]) 2003-ban [25–45] millió EUR árbevételt hozott, amely a vállalkozás 2003-as üzleti forgalma [2–5] %-ának felelt meg, és [250–500] főt alkalmazott, amely a vállalkozás személyi állományának [5–10] %-át jelentette. A tevékenységet mosógép villanymotorok tervezése, fejlesztése, előállítása és forgalmazása képezte. Ez az eladás tehát a vállalkozásnak a mosógép-alkatrészek piacán való jelenléte csökkenésével járt.

(83) A Bizottság annak elismerése mellett, hogy ez az intézkedés kompenzációs intézkedésnek minősül, úgy ítéli meg, hogy ez az intézkedés egyedül nem képes ellensúlyozni a fent leírt támogatás kedvezőtlen hatásait. A Bizottság konkrétan megállapítja, hogy ez az intézkedés nem szűkíti a FagorBrandt-nak a nagy háztartási berendezések piacán való jelenlétét ([32]), azon a fő piacon, amelyen a FagorBrandt a jövőben is jelen lesz.

([28]) Ezt a francia hatóságok a bejelentés 7. mellékletében hangsúlyozták.

([29]) Lásd például az *Ouest France* c. napilapban 2005. március 3-án megjelent „*Brandt: tényleg vége a Miele-szerződésnek. Az Electrolux kivonulása után újabb kemény csapás Azenay-ra*” címmel megjelent cikket.

([30]) Annál is kevésbé, mivel a vállalkozás [0–1 millió] EUR értékesítésből származó rendkívüli nyereséget realizált.

([31]) Miként az eljárás megindítására vonatkozó határozat 2.2. szakasza jelzi, a FagorBrandt 2004-től kezdte a szerkezeti átalakítását, akkor, amikor a versenyképesség hiánya és az első pénzügyi nehézségek megjelentek. A Bizottság tehát úgy tekinti, hogy ez az eladás a szerkezetátalakításra vonatkozó irányelv 40. pontjában foglalt követelménynek megfelelően „*ugyanannak a szerkezeti átalakításnak a része*”.

([32]) A francia hatóságok jelzik, hogy a Brandt Components tevékenysége lehetővé tette a vállalkozás számára, hogy erőteljesen integrálja a csúcstechnológiát képviselő mosógépek gyártását, amely a FagorBrandt hagyományos erőssége. A francia hatóságok szerint az ilyen integráció különösen kívánatos az innovatív vagy a különleges szaktudást igénylő termékek esetében, és az ágazat főbb szereplői (pl. a BSH vagy a Miele) gyakorolják is ezt. A Bizottság ugyanakkor megállapítja, hogy az előző állításokon túlmenően a francia hatóságok nem szolgáltattak olyan adatokat, melyek kétséget kizáróan lehetővé tették volna a Bizottság számára, hogy megállapítsa – és még kevésbé tették lehetővé azt, hogy e hatást számszerűsítse –, hogy a Brandt Components eladása csökkenteni fogja a FagorBrandt lehetőségét versenyképes mosógépek kifejlesztésére, következésképp csökkenteni fogja a FagorBrandt jelenlétét a mosógépek piacán. A Bizottság ezért nem vonhatja le azt a következtetést, hogy a Brandt Components eladásának tényleges hatása van a nagy háztartási gépek piacára.

6.6.3. *A francia hatóságok által javasolt kiegészítő kompenzációs intézkedések*

(84) Az eljárás megindítására vonatkozó határozatban a bejelentett kompenzációs intézkedések elégtelenségével összefüggésben felvetett aggályokra válaszul a francia hatóságok a Vedette márkanév alatt forgalmazott hűtő- és sütő-főző berendezések értékesítésének öt évre történő beszüntetését javasolják. Ezenfelül vagy a Vedette mosogatógépek értékesítésének leállítását, vagy a márka eladását javasolják […].

(85) Miként fentebb már említettük, a FagorBrandt árbevételének [50–80] %-a a francia piacról származik, ahol 2006-ban a vállalkozásnak értékben kifejezve [10–20] %-os, mennyiségileg pedig [10–20] %-os piaci részesedése volt. Ez azt jelenti, hogy ha a FagorBrandt megszüntette volna a tevékenységét, ebből elsősorban a francia piacon jelenlévő versenytársai húztak volna hasznot, akiknek az üzleti forgalma ettől növekedhetett volna. A FagorBrandt-nak a támogatás által lehetővé tett túlélése tehát leginkább ezeket a vállalkozásokat érinti. A FagorBrandt-nak az olasz piacon realizált árbevétele ezzel szemben nem számottevő. A Bizottság ezért kompenzációs intézkedésként a Vedette márkanév alatt forgalmazott mosogatógépek értékesítésének leállítását részesíti előnyben a […] márka eladásával szemben, mivel a Vedette ([33]) márkanév alatt kizárólag a francia piacon forgalmazzák a termékeket, míg a […] termékek elsősorban a […] piacon kerülnek értékesítésre.

(86) Ezentúl a kiegészítő kompenzációs intézkedések nagyságát kell megvizsgálni annak megállapítására, hogy ezek elegendőek-e.

Hűtőberendezések

(87) A Vedette márkanév alatt forgalmazott hűtőberendezések (hűtő- és fagyasztógépek) eladásából származó árbevétel 2007-ben [10–20] millió EUR-t tett ki, ami a FagorBrandt csoport üzleti forgalma [1–3] %-ának felelt meg.

([33]) A francia piacon a Vedette a második negyed felső részében, a szabadon álló termékek piacán pedig a harmadik negyedben foglal helyet. A javasolt intézkedések tehát nem gyengítik a FagorBrandt jelenlétét a beépíthető termékek piacán. Ugyanakkor a FagorBrandt nagy vállalatcsoporti versenytársai túlnyomó többségének szintén vannak olyan márkáik, melyek a beépíthető termékek piacán a Vedette-tel versenyeznek a szabadon álló termékek piaci szegmensében. Ezeket tehát a Vedette-termékek fent leírt piacról történő kivonása előnyhöz juttatja majd.

(88) A hűtőberendezések értékesítésének egy ötéves időszakra való leállítása lehetővé teszi a francia piacon jelenlévő versenytársak számára a hűtőberendezések piacán elfoglalt helyzetük megerősítését. A GfK 2007-es tanulmánya szerint az értékben […] %-os részesedéssel bíró FagorBrandt fő versenytársai a francia hűtőgép-piacon a Whirlpool ([…] %-os résszel), az Indesit ([…] %-os résszel), valamint az Electrolux ([…] %-os résszel). A fagyasztógépek piacán a FagorBrandt ([…] %-os részesedés) főbb versenytársai a Whirlpool ([…] %), a Liebherr ([…] %) és az Electrolux ([…] %).

Sütő-főző berendezések

(89) 2007-ben a Vedette márkanév alatt forgalmazott sütőfőző berendezések az árbevételből [5–10] millió EUR-val részesedtek, ami a FagorBrandt csoport üzleti forgalmának [0,5–1,5] %-át jelentette.

(90) A sütő-főző berendezések értékesítésének egy ötéves időszakra való leállítása következésképpen lehetővé teszi a versenytársak számára a tűzhelyek piacán elfoglalt paici helyzetük megerősítését. A GfK 2007-es tanulmánya szerint (az értékben […] %-os piaci részesedéssel rendelkező) FagorBrandt fő versenytársai a francia tűzhelypiacon az Indesit ([…] %-kal), az Electrolux ([…] %-kal) és a Candy ([…] %-kal).

Mosogatógépek

(91) 2007-ben a Vedette márkanév alatt forgalmazott mosogatógépek az árbevételből [5–10] millió EUR-val részesedtek, ami a FagorBrandt csoport üzleti forgalmának [0,5–1,5] %-át tette ki.

(92) A GfK 2007-es tanulmánya szerint (az értékben […] %-os részesedéssel bíró) FagorBrandt fő versenytársai a francia mosogatógép-piacon a BSH ([…] %-kal), a Whirlpool ([…] %-kal) és az Electrolux ([…] %-kal). Ezért a Vedette márkanév alatt forgalmazott mosogatógépek értékesítésének leállítása lehetővé teszi a versenytársak számára piaci jelenlétük kiterjesztését.

Kiegészítő kompenzációs intézkedések: következtetés

(93) Összefoglalva: a Vedette-termékek, melyek forgalmazása leáll, a csoport üzleti forgalmának [3–5] %-át teszik ki ([34]). A francia hatóságok jelzik, hogy ez jelentős kiigazításokat tesz majd szükségessé a vállalkozáson belül […].

([34]) 2007-ben a Vedette márka üzleti forgalmának [30–40] %-át, a FagorBrandt nagy háztartási berendezésekből származó francia piaci árbevételének pedig [4–6] %-át tették ki.

6.6.4. *A kompenzációs intézkedések összessége: következtetés*

(94) A kompenzációs intézkedéseket a Vedette márkanév alatt forgalmazott egyes termékek (sütő-főző és hűtőberendezések, valamint mosogatógépek) értékesítésének ötéves időtartamra történő leállítása ([35]), valamint a Brandt Components eladása jelenti. Ez a piaci jelenlét valós (azaz nem elhanyagolható), ámde korlátozott mértékű csökkentését vonja maga után. E csökkentés tehát arányos a korábban elemzett versenytorzulás és a kereskedelmi feltételek torzulásának nagyságával.

(95) A Bizottság ennélfogva úgy ítéli meg, hogy ezek az intézkedések lehetővé teszik a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 38–40. pontjában meghatározott túlzott versenytorzulás elkerülését.

6.7. **A támogatás minimumra való korlátozása: valós, támogatástól mentes hozzájárulás**

(96) Ahhoz, hogy a támogatást engedélyezzék, a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 43–45. pontjával összhangban a támogatás összegét és intenzitását arra a legszükségesebb minimumra kell korlátozni, amely lehetővé teszi a vállalkozás, a részvényesek vagy a csoport pénzügyi eszközeitől függő szerkezeti átalakítást. A támogatás kedvezményezettjeinek saját erőforrásaikkal számottevő mértékben hozzá kell járulniuk a szerkezetátalakítási tervhez, ideértve a vállalkozás túléléséhez nem feltétlenül szükséges eszközök értékesítését, vagy piaci feltételek mellett megszerzett külső finanszírozást is.

(97) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 43. pontjában foglaltaknak megfelelően a francia hatóságok által eljuttatott bejelentésben leírt szerkezetátalakítás költségei [50–90] millió EUR-t tesznek ki. A finanszírozás bontása az alábbi ([36]):

	Millió EUR	%
Szerkezetátalakítási költségek	[50–90]	100
Finanszírozó:		
A kedvezményezett saját hozzájárulása	[0–10]	[…]
Részvényesi apport	26,9	[…]
Állami támogatás	31	[40-50]

([35]) Ezen intézkedés célja az érintett Vedette-termékek piacról történő kivonása. Egyértelmű tehát, hogy ha a FagorBrandt egy másik vállalkozásnak licencet adna ezen termékeknek a Vedette márkanév alatt történő előállítására és/vagy forgalmazására, az intézkedésnek semmilyen hatása nem lenne.

([36]) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat tévesen azt tartalmazta, hogy „a tulajdonos saját erőfeszítése” 4,6 %-ot tesz ki, miközben a bejelentés egyértelműen 4,6 millió EUR-ról beszél.

(98) Az eljárás megindítására vonatkozó határozat 44. pontjában a Bizottság ezen adatokkal kapcsolatban két aggályt vet fel. A Bizottság egyrészt azt kéri a francia hatóságoktól, hogy indokolják meg, miért nem építették bele a támogatás visszafizetését a szerkezetátalakítási költségekbe. Másrészt a Bizottság azt kéri, fejtsék ki, milyen jellegű a „kedvezményezett saját hozzájárulása".

(99) A francia hatóságok a második aggályra azzal reagáltak, hogy a „kedvezményezett saját hozzájárulása" a FagorBrandt által a piacon felvett bankkölcsönökből áll. A francia hatóságok kifejtették, hogy a vállalkozás 2006-ban [25–30] millió EUR banki hitelt vett fel, amely 2007-ben [30–35] millió EUR-ra nőtt ([37]). A kölcsönök biztosítékát késztermék-készletek adták. A Bizottság megállapítja, hogy a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 43. pontjában meghatározott „*piaci feltételek mellett felvett külső finanszírozásról*" van szó, mely tehát tényleges hozzájárulást jelent.

(100) A Bizottság által felvetett első aggállyal kapcsolatban a francia hatóságok jelzik, hogy egy összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetése eleve nem minősíthető szerkezetátalakítási költségnek (sem a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 43. és 44. pontjában meghatározott kedvezményezetti saját erőfeszítésnek). A francia hatóságok ezért nem építették ezt be a szerkezetátalakítási költségekbe. Ugyanakkor a francia hatóságok jelzik, hogy ez a mintegy (kamatostól) [25–30] millió EUR-nyi összegre becsült visszatérítés minden egyéb szokásos pénzügyi kiadáshoz hasonlóan természetesen bekerült a bejelentéshez csatolt üzleti tervbe. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az üzleti tervben feltétlenül számolni kell a visszafizetéssel, ami jelen esetben meg is történt ([38]). Ami azt a kérdést illeti, hogy a visszafizetést hivatalosan a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 43. pontjában meghatározott szerkezetátalakítási költségnek kelle tekinteni, a Bizottság megállapítja, hogy még ha erről lenne is szó, ez nem vonná maga után a kedvezményezetti saját hozzájárulás mértékének a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 44. pontjában előírt 50 %-os mérték alá csökkenését. Ugyanis még akkor is, ha a támogatás kamattal történő visszafizetését beleszámítják a szerkezetátalakítási költségekbe – ami ekkor mintegy [75–100] millió EUR-t tenne ki –, ennek a következménye a támogatás által finanszírozott szerkezetátalakítási költségrész lecsökkenése, valamint a kedvezményezett ([39]) és részvényesei által finanszírozott szerkezetátalakítási költségrész növekedése lenne. A Bizottságnak ezért nem szükséges e kérdéssel összefüggésben állást foglalnia.

([37]) A francia hatóságok 2008. február 15-i levele.

([38]) A 2006/747/EK határozatában a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az a tény, miszerint a benyújtott szerkezetátalakítási terv nem számol a vállalkozás által felvett összeegyeztethetetlen támogatás visszatérítésével, megerősíti azt a megállapítást, hogy a szerkezetátalakítási terv nem teszi lehetővé a vállalkozás hosszú távú életképességének a helyreállítását.

([39]) A fent említett [30–35] millió EUR-nyi bankkölcsön egészét ebben az esetben saját hozzájárulásként számolnák el.

(101) A Bizottság által az eljárás megindítására vonatkozó határozatban felvetett aggályok tehát eloszlottak, és a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a „kedvezményezett és részvényeseinek saját hozzájárulása" meghaladja a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 44. pontjában a szerkezetátalakítási költségekhez a nagyvállalkozások számára előírt 50 %-ot.

(102) A vállalkozás támogathatóságára vonatkozó elemzésben a Bizottság előzőleg már megadta a választ a névtelenséget kérő versenytárs azon állítására, miszerint a támogatás nem korlátozódik a minimumra, hiszen a FagorBrandt a részvényeseitől és a vállalatcsoporttól szerezhet finanszírozást.

(103) Végezetül az 50 %-nál magasabb hozzájárulás hivatalos kritériuma betartásának ellenőrzésén túlmenően a Bizottság különösen a szerkezetátalakításra vonatkozó iránymutatás 45. pontjában meghatározott kritériumok alapján azt is értékelte, hogy a támogatást a legszükségesebb minimumra korlátozták-e. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez megvalósult, és a támogatás összege nem teszi lehetővé a vállalkozás számára, hogy „*olyan forrástöbblethez juthasson, amelyet a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó agresszív, piactorzító hatású tevékenységre használhat fel*". A Bizottság megállapítja, hogy a támogatás odaítélése után és a szerkezetátalakítási folyamat végeztével a csoport eladósodottsága még mindig jelentős lesz.

6.8. **A szerkezetátalakítási terv teljes végrehajtása**

(104) A FagorBrandt szerkezetátalakítási tervét, ideértve Franciaország összes kötelezettségvállalását is, teljes mértékben végre kell hajtani ([40]). A Bizottság tájékoztatást kér a terv és a kapcsolódó kötelezettségvállalások teljesítésének előrehaladásáról.

7. **KÖVETKEZTETÉS**

(105) A támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítható azzal a kikötéssel, hogy az összes előírt feltétel teljesül,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A FagorBrandt vállalkozás számára Franciaország által 31 millió EUR összegben nyújtandó támogatás a 2. cikkben foglalt feltételek teljesülése esetén összeegyeztethető a közös piaccal.

([40]) Miként előzőleg már említést nyert, a szerkezetátalakítási terv 2004-ben kezdődött, és a szerkezetátalakítási intézkedések döntő része már megvalósult.

2. cikk

(1) A francia hatóságok kötelesek felfüggeszteni az e határozat első cikkében említett, a FagorBrandt vállalkozás számára nyújtandó támogatás folyósítását mindaddig, amíg a 2004/343/EK határozatban meghatározott összeegyeztethetetlen támogatást a FagorBrandt ténylegesen vissza nem fizette.

(2) A FagorBrandt szerkezetátalakítási tervét a Franciaország által a Bizottsággal 2006 ([41]). augusztus 6-án közölt formában teljes mértékben végre kell hajtani.

(3) A FagorBrandt ötéves időtartamra leállítja a Vedette márkanév alatt forgalmazott hűtő, sütő-főző berendezések és mosogatógépek értékesítését, amely időszak legkésőbb e határozat közlésétől számított hét hónap elteltével veszi kezdetét.

(4) Az e cikk (1)–(3) bekezdésében foglalt feltételek teljesítése nyomon követésének biztosítása érdekében Franciaország éves jelentések útján tájékoztatja a Bizottságot a FagorBrandt szerkezetátalakításának előrehaladásáról, az (1) bekezdésben leírt összeegyeztethetetlen támogatás visszafizettetéséről, az összeegyeztethető támogatás folyósításáról, valamint a kompenzációs intézkedések végrehajtásáról.

3. cikk

Franciaország e határozat közlésétől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot az e határozatnak való megfelelés érdekében hozott intézkedésekről.

4. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 21-én.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

([41]) Tárgyi tévedés: „2006” helyett „2007” olvasandó.